

Jantjes eend

Warm en licht is 't in 't groote Warenhuis. En kleumerig kil aan den anderen kant van de ramen, daar waar de kleine sloebbers van de straat naar 't moois mogen kijken. In de raamkast verheft zich de Spaansche bischop, van statuur als een Enakskind, en een knecht Pietje, van zwaar Aethiopisch type, voelt zich kennelijk thuis met zijn bloote hoofd in de watten-sneeuw, welke toch zeker van Noordsche herkomst meent te wezen. Andere sneeuw, natte, ras gesmolten, valt buiten in realiteit op den Nederlandschen bodem; ook in de schachten van Jantjes veel te groote laarsjes, en tegen zijn dun broekje aan.

Jongetjes als Jantje hebben de gedroomde weelde van 't gezicht; dat hoeft men niet te minachten: waarom anders zouden de Jantjes zoo volhardend in de kou voor de ruiten staan? Maar binnen, aan de echte zijde, bevindt zich Loetje, het jongetje van ander slag, en doet inkoop met Mama. Eigenlijk hoorde het voor Loetje een verrassing te wezen, wat de Sint hem morgen brengen zal. Maar Loetje gelooft aan geen Sint meer, en wil allang geen klompje meer zetten met wat hooi er in, en een zandpeen voor 't paard. Daarbij heeft Loetje zich 't vorige jaar zoo ontstemd getoond over het — door wie dan ook — hem toebedeelde, en zoo dringend van een en ander ruiling gewenscht, wat niet meer kòn, na zes December, dat Mama nu in vrede het critische jongemensch maar zelf zal laten uitkiezen.

Eigenlijk is ook Loetje nog maar een klein kereltje. Maar hoe gaat dat . . . in de stad dragen kleine kereltjes grijze kopjes op hun smalle schouderdjes. Vooral wanneer ze ééinig zootje zijn van een niet al te standvastige Ma, en van een Pa, die zegt dat hij wel wat anders te doen heeft dan zich met kinderen te bemoeien.

Het groote stuk is gekozen en gekocht, dat wordt bezorgd, want een step kan men niet meenemen. Loetje heeft geen tegenwerping gemaakt. De step stond op 't program, de buurjongetjes uit de nette wijk waar Loetje woont krijgen óók nieuwe steppen, en op de afdeeling sportgoederen viel niet veel te aarzelen of te weifelen, want Loetjes Ma koos direct de mooiste en de duurste die er bij was. Doch nu moeten, daaromheen, de kleinere geschenken nog komen. En 't is hier zoo overstelpend! „Een meccanodoos” meent Loetje. Doch, daarlatende dat een meccanodoos nu niet bepaald onder de eenvoudige presentjes is te rangschikken, verklaart zijn moeder, dat die er al komt. Van oom Hendrik.

„Nou, wat dacht u dån?” vraagt het kind, toch wel bereid om raad te plegen.

„Wel, mooie knickers, 'n heele hoop, of zoo'n boekenplankje, je weet wel, twee olifantjes tegen elkaar, en daar de boeken tusschen. Of 'n blokkendoos, of 'n jongensboek. Maar die step was duur, Loetje, dus al te ver kun je niet meer gaan. Je trekletters, en je borstplaat, en je marsepein komt ook nog, maar dat niet hier. En je muffler en je nappa handschoenen.”

„Mogen we vandaag alles nog ruilen?” vraagt het baasje bedachtzaam.

„Jawel, maar liever toch niet, je moet weten wat je wilt, Loetje. Eerst goed kijken, en je goed bedenken, voor je wat neemt. Ruilen is lastig, dat doen ze niet graag. Maar als iets nu bepaald niet naar je zin is . . . dan kunnen we zien.”

„Da's goed,” zegt Loetje, en hij kiest een blokkendoos, een gewone legdoos, met een paard, een koe en een hond en een bok met horens, naar gelang men de blokken

keert. Hij wil knickers. Een leesboek, voor een jongen van zijn leeftijd, en een teekenboek, iets te kinderachtig. Een doosje, waar malle witte muizen in ronddraaien, totdat een handigerd ze onder hun afdakje, dat 't hok verbeeldt, tot rust brengt. Hij wil een levend plantje; een goudvisch. Een kano'tje, met een mannetje erin. Een celluloid eend, een celluloid krokodil, zwaan, kikker.

„Ja maar Loetje, dat gaat zoo niet. We zouden nou die blokkendoos nemen, nietwaar? Die is óók zoo goedkoop niet. Dan moet je niet nog honderd prutsjes er bij willen. Blijf nou bij de blokkendoos. Is 't dan zóó goed?”

„Jawel,” knikt hij. Maar nèt is de doos ingepakt of Loetje, die al een zeer goed begrip van prijzen heeft, zegt dat je er méér voor kunt hebben.

„Jongen, je maakt me tureluursch,” zegt de moeder, rood en opvliegend. „'t Is een ramp om boodschappen te doen met jou. 't Volgend jaar zal ik je eenvoudig niets meer vragen. Wát wou je dån?”

„Och, laat u 't maar zoo blijven,” zegt het kind wijs. „Als 'k dan die drijfeend d'r nog bij mag, dan hoeft 't niet van 't bloempotje en de goudvisch.”

„Nou dan, kiezen, koopen, betalen, en afgelopen. Je moest es weten hoe doodmoe je je moeder maakt.” Afgesproken. Loetje kiest een eendvogel, licht van gewicht maar ferm van formaat. En als hij nu straks aardig is, en lief in 't bad wil gaan, zonder huilen, dan mag vanavond al de eend even meedrijven . . .

Maar als ze precies buiten de draaideur staan, — Mama draagt de blokkendoos, en 't teekenboek dat er toch nog is bijgekomen, en Loetje de eend, dan begint hij: „Ma, u zei dat ze vandaag nog ruilen; nou, dan wou ik toch liever de krokodil, want die vind ik leuker, en dan kan u nog twee kikkertjes er bij nemen, want de krokodil was goedkooper.”

— „En nou is 't uit!” —

Waarom doen moeders zoo met haar eenige zootjes, waarom doen ze met kleine kereltjes of 't groote menschen zijn, en worden dan driftig om 't resultaat? Dat is onredelijk. 't Is onredelijk, dat de moeder het vederlichte pakje uit Loetjes arm grist. Ze zal 't ook niet vol kunnen houden als ze dreigt: „en nou vieren we morgenavond heelemáál geen Sinterklaas;” ieder begrijpt immers, dat 't maar een looze dreiging is, 't kind evengoed. Alleen maar, die eend zal Loetje voor z'n straf toch es niét hebben. En 't is een geluk om van te duizelen voor arm Jantje, dat hij daar vlak voor die mevrouw haar neus staat, en 't pakje al van haar in ontvangst heeft gekregen voor en aler ook zij zich weer bedenken kan.

Jantje beeft op zijn beenen. Er is een wonder gebeurd. Als de goed-heilig-man zelf uit de kast was gestapt, of Piet met een pakketje had gestuurd, dan ware in Jantjes oogen het wonder niet grooter geweest. Een presentje! Zoo maar! Voor hèm!

Prachtig is de eend met haar vloeiende Japansche kleuren, haar blauwen kop, haar roode vlerken, haar groenen staart. Eenden kunnen zwemmen; deze eend ook.

Om de waarheid te zeggen: celluloid eenden maken 't niet lang, noch de zwanen van dat materiaal, noch de kikkers, visschen of krokodillen. Ze krijgen een deuk; hoe, weet niemand; ze worden topzwaar en drijven op haar rug, als ze nog drijven, en niet volloopen. Maar 't is niet zeker dat dit bij Jantje thuis, waar een afgesloofd mensch, die óók moe is, die nog anders moe is dan een winkelende mevrouw, een teil in den gootsteen zal zetten voor 't plezier van haar jongetje, en haar handen in mekaar slaan om 't mirakel van zoo'n buitenkans.

HENDRIKA KUYPER-VAN OORDT